

Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied

RESULTATEN-VERSLAG 2019

10 september 2019

Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, Hilversum, 2019, uitgave 281

© Copyright 2019 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken Hilversum.

Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

INLEIDING

Dit jaarverslag bevat een overzicht van de resultaten van de weidevogelbescherming in 2019.

De Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied is onderdeel van de Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken; <https://www.vwggooi.nl>

Weidevogels komen in Nederland bijna alleen voor op het boerenland. Maar, zelfs hier dreigen ze- zonder een effectief en intensief beheer te verdwijnen. Dit komt o.a. door de intensieve landbouw en de predatiedruk.

Effectieve weidevogelbescherming valt en staat met een goede samenwerking tussen boeren en vrijwilligers. Natuurlijk geeft het een goed gevoel om weidevogels te redden, maar het werk is ook leuk. Je komt veel buiten om de nesten op te zoeken. Ook maak je afspraken met boeren over hun werk op het land.

Weidevogels nemen in aantal af, ondanks maatregelen om ze te beschermen. Dit ligt in algemene zin niet aan de maatregelen zelf, maar aan de intensiteit waarmee ze worden ingezet. Binnen ons gebied is er zeker sprake van een intensieve bescherming, zoals via nestbescherming en het monitoren, het vossenbeheer, verschralen van de grond, ruige mest in plaats van drijfmest, waterpeil verhogen, plas-dras gebieden en kruidenrijk grasland inrichten. Steltlopers die broeden in Nederlandse graslanden, zoals de grutto, Kievit en de scholekster staan in heel Europa onder druk door intensieve landbouw en de toegenomen predatie. Al decennialang wordt geprobeerd deze soorten te beschermen, maar nog steeds nemen zij in aantal af.

Zijn de maatregelen dan tevergeefs? Nee, veel beschermingsmaatregelen hebben wel degelijk succes.

Intensieve vormen van agrarisch natuurbeheer bestaande uit een combinatie van beheermaatregelen die boeren nemen om weidevogels te beschermen zijn effectief (het zware beheer). Met name aanpassingen in het maaibeheer, verminderen van kunstmest en pesticiden, verhogen van het grondwaterpeil en beschermen van legsels en kuikens tegen predatie hebben een positief effect op de overleving van eieren en/of kuikens en dragen ze zo bij aan een positieve trend. Ook reservaatbeheer is een effectieve maatregel.

Het "Collectief Eemland" (verder te noemen CE), vroeger "Agrarische Natuurvereniging Ark- en Eemland", ANV A & E, heeft "de beschikkingen voor de uitvoering van het weidevogelplan en droge dooradering voor Eemland" gekregen. De uitvoering wordt sinds enige jaren in al zijn facetten opgepakt en werpt zeker haar vruchten af via o.a. de toename op het zgn. zware beheer van het aantal territoria c.q. aantal broedparen.

CE kan nu zelf de vergoedingen toekennen en uitbetalen aan de boeren etc. binnen vastgestelde regels en afspraken; de provincie controleert dit.

De bescherming met compensaties was in beginsel beperkt tot "kerngebieden" met een behoorlijke broedpopulatie.

In 2017 heeft de overheid besloten 40 miljoen euro te investeren in het agrarische natuur - en landschapsbeheer. Hiervan is 22 miljoen bestemd voor extra beheer, 9 miljoen voor landelijke pilots natuur inclusieve landbouw en 9 miljoen euro voor inrichtingsmaatregelen.

Deze middelen hebben per 2019 een uitbreiding mogelijk gemaakt door de provincie buiten het zgn. kerngebied voor percelen waar voldoende weidevogels aanwezig zijn. Dit is het eerste jaar dat de uitbreiding met de zgn. randzones in werking is gegaan. Hiervoor kwamen in ons gebied aan aantal percelen zeker in aanmerking. Het gaat dan om het opnemen van de zgn. "pareltjes", d.w.z. percelen met flinke populaties weidevogels en boeren die er veel aan doen.

In het nieuwe systeem meedoende boeren moeten jaarlijks een beheerplan, percelen met "zwaarder" beheer, zoals plasdras-percelen, kruidenrijk beheer d.w.z. geen zware bemesting en kunstmest, eventueel ruige mest, uitgesteld maaibeheer etc. afspreken. Voor 2019 zijn de contracten op tijd afgerond met contente boeren. Controle wordt o.a. gedaan door de Polderregisseurs (Gert Bieshaar en Ger-Jan Van Loenen). Er wordt daarnaast ook controle uitgeoefend door de Provincie, Sovon en de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenwet-autoriteit).

De boeren Gert-Jan de Jong en René Stalenhoef helpen de aan plas-dras-zaken meedoende boeren bij het installeren van de pompen met zonnecollectoren. Deze zijn in 2019 nog verder verbeterd: bij iedere pomp een extra zonnepaneel en voor ieder paneel een rubberen mat, dit om groei van hoge vegetatie voor het paneel te voorkomen.

Er zal ook zeker door de provincie worden gecontroleerd op het tijdig en juist invullen van de gebieds-- en stalkaarten bij de boeren: de vrijwilligers moeten die met eventueel hulp van de boeren invullen.

De polderregisseur kan afspraken bijstellen met verantwoorde vergoeding voor de boeren; mede door de toch weer bijzondere omstandigheden (nog nesten aanwezig en/of nog kuikens rondlopend) zijn er ook dit jaar enige last-minute-aanpassingen van de contracten geregeld; dit werkt bijzonder goed!

Een aantal boeren heeft sleepslang-beschermers geplaatst; een sleepslang wordt gebruikt bij het injecteren. De beschermer zal nog wat verbeterd worden: het koepeltje van de beschermer is inmiddels aangepast.

De nesten worden aldus gespaard en de eieren worden niet vies van de vloeibare mest. Voor andere gebruikers liggen ze in depot bij Gert-Jan de Jong. Gert heeft 10 kleine nestbeschermers ter beschikking; dit naast de grote beschermers die bij Kees Stoutenburg liggen. Deze nestbeschermers voldoen uitstekend.

De plas-dras-gebieden zijn 5 maal gemonitord door speciaal daarvoor opgeleide vrijwilligers, waarbij bleek, dat er een scala aan vogels en vogelsoorten van deze gebiedjes gebruik maakt, o.a. ook kemphanen, witgatjes, zomertalingen, regenwulpen, watersnippen, bokje, bergeenden met pullen, kluten e.d. Er werd op een kaal stuk binnen een plas-dras een nest met 4 eieren van de kleine plevier ontdekt.

Daarnaast werden andere zwaar-beheer-percelen ook 5 maal gecontroleerd. De plas-dras gebieden hebben ook dit jaar weer aangetoond zeer belangrijk te zijn voor het nestelen, broeden en het groot worden van kuikens. De voordelen van nat en bloemenrijk/kruidenrijk (insecten) zijn van groot belang. Er is sprake van een duidelijke tendens dat steeds meer legfels plaatsvinden in en direct rond de plas-dras gebieden. De overige gebieden worden steeds minder aantrekkelijk voor de vogels vanwege de toenemende droogte en het ontbreken van voedsel (regenwormen voor de oudervogels en de insecten voor de kuikens). De bodem wordt door de droogte dan te hard om nog met de snavel in de grond te komen.

Qua nesten kwamen we in 2018 uit op 53 nesten per 100 ha legselbeheer. Bij de zwaar beheer percelen (uitgesteld maai-beheer en met plas-dras) komen we op 147 broedparen per 100 ha. De percelen met plas-dras herbergen 5 keer meer vogels met jongen dan vergelijkbare percelen zonder plas-dras; De vegetatiestructuur op percelen met greppel plas-dras is geschikter voor foeragerende weidevogelkuikens dan op percelen zonder greppel plas-dras. Er komen zowel meer kleine (<4mm) als grote (>4mm) insecten voor op percelen met greppel plas-dras dan op percelen zonder greppel plas-dras. Tim Visser van Alterra (van de Universiteit Wageningen) heeft in 2017 een onderzoek gedaan in het gebied van CE (Collectief Eemland) dus ook in onze polder, naar de effecten van de introductie van plas-dras-gebieden en andere zaken vooral met betrekking tot de grutto. Zie: <https://www.collectiefeemland.nl/images/Downloads/Greppel-plas-dras-voor-weidevogelkuikens-Tim-Visser.pdf>

Het grootste probleem bij weidevogelbeheer is het lage opgroeisucces van de kuikens. Tijdens het opgroeien hebben ze – naast de predatiedruk - vaak gebrek aan voedsel en schuilmogelijkheden. Het idee is dat met greppel plas-dras het gras plaatselijk minder snel groeit en gevarieerder van structuur wordt, waardoor het insectenaanbod verbetert. En dat is precies wat weidevogelkuikens nodig hebben. De drassige grond is ook voor de volwassen weidevogels aantrekkelijk omdat ze daardoor gemakkelijk wormen kunnen vinden. Als gevolg hiervan is op percelen met greppel plas-dras het aantal weidevogelgezinnen van grutto, Kievit en tureluur groter dan op percelen zonder greppel plas-dras. De effecten blijken bij oude plas-drassen groter te zijn dan bij nieuwe plas-drassen.

Ook heeft natuurlijk het weer een bijzonder grote invloed op het nestel- en broedsucces; daar zijn we ook dit jaar weer mee geconfronteerd. Het voorjaar in begin maart was nat en vrij koud. Kort daarna werd het zeer droog. Door de droogte in de tweede helft maart en in april zijn veel grutto's niet aan het broeden toegekomen of hebben dit uitgesteld.

Het aantal door onze groep beschermde nesten is ook dit jaar in 2 delen vermeld: het deel legselbeheer en de resultaten in de percelen met “zwaar beheer” waar niet mag worden gelopen i.v.m. onnodige verstoring, waar alleen observatie op afstand is toegestaan.

Verreweg het grootste aantal broedende vogels vinden we in de Maatpolder; een deel van ‘de Geerenstreek’ en langs de Eemnesser Vaart. Per dit jaar doen rond de Eemnesser Vaart een aantal nieuwe boeren mee of hebben boeren uitbreiding van hun percelen. Ook zijn er dit jaar percelen bijgekomen aan de Noord Ervenweg en de Meentweg.

Geplande activiteiten en waarvoor subsidie is gevraagd vanuit CE

1. Het plaatsen van vossenrasters rondom de percelen met plas-dras met bijbehorend kruidenrijk grasland en uitgestelde maaidata;
2. Het definitief verwijderen van bomen en boomopslag;
3. Uitbreiding van het aantal plas-dras situaties (van 50 naar 67);
4. Uitbreiding van de bestaande drone capaciteit (1 extra drone).

CE heeft in 2016 een drone aangeschaft, mede om voor de boeren te bekijken of het gebruik ervan nuttig en rendabel is; o.a. bijv. bij de weidevogelbescherming. Sinds enige jaren zijn er proeven mee gedaan en het is onvoorstelbaar wat er mogelijk is. De drone heeft ook reeds haar nut bewezen bij het monitoren van velduil nesten en kuikens. Er wordt binnen landelijk overleg gewerkt aan het verbeteren van de software van de drones. Meer directe en snellere waarneembaarheid van nesten/eieren met de drone.

ACTIVITEITEN

Ons werkgebied is de Eempolder (gemeente Eemnes, provincie Utrecht). Ons gebied wordt begrensd door de Eem, het Eemmeer, de A27 en de A1.

Het overgrote deel van de gebieden is grasland en een klein deel bouwland.

Per gebied opereert in principe één beschermingsgroep; één vrijwillig(st)er is het aanspreekpunt, waarmee de coördinatoren ‘in het seizoen, dat loopt van half maart tot eind juni, contact houden over het verloop van het beschermingswerk; de aanspreekpunten houden contact met de boer(en) en administreren de nestgegevens. Er werd ook dit jaar met wisselende groepsformaties gewerkt. We hebben het idee dat het goed is gegaan. De vrijwilligers leefden en werkten mee en het blijft mooi werk! We blijven wel steeds streven naar verbeteringen.

Nieuwe vrijwilligers worden zoveel als mogelijk door de reeds ervaren vrijwilligers meegenomen tijdens de activiteiten in het veld om zodoende kennis en ervaring op te doen omtrent het waarnemen en het gedrag van de weidvogels

We hebben weer heel wat nesten gemarkeerd en beschermd; waar nodig werd schrikdraad (vaak zonder spanning) om nesten gezet; er is geholpen tijdens het maaien om jonge vogels te sparen. Daarbij maken we gebruik van kleine “kooitjes” of dozen waar we de te redden jongen tijdelijk in “opslaan”; de ouder-vogels horen en/of zien hun jongen en pakken de zorg weer op, zodra ze worden losgelaten; dit werkt goed.

Gert heeft als coördinator regelmatig contact met het provinciale Landschapsbeheer Erfgoed Utrecht (LEU) en minstens tweemaal per jaar is er het provinciale coördinatorenoverleg. We hebben goede contacten met en ondersteuning van LEU, met name van Maarten van Beek.

Eemland300, een zinvolle invulling van de Eempolder. Natuurmonumenten (NM) nodigde in 2018 in totaal 300 betrokken 'boeren, burgers en buitenlui' uit. Het doel is om in tien zelfbenoemde en –gekozen werkgroepen, thema's met concrete ideeën te ontwikkelen en te realiseren. Er wordt nog gewerkt om e.e.a.- waar realistisch - concreet te maken.

OMVANG VAN AANTALLEN BESCHERMERS, BOEREN EN HECTARE

Het aantal beschermers/vrijwilligers was dit jaar 35. In 2018 was dit 34 en in 2017 was dit 32. Verreweg de meesten zijn enorm enthousiast bezig en leren voortdurend, al doende en van meer ervaren collegae.

Nieuwe beschermers blijven welkom, vooral als ze wat ervaring hebben met nesten zoeken of ten minste de nodige affiniteit met (weide)vogels hebben.

Het aantal boeren bedroeg 37. In 2018 was dit nog 30. De toename is te verklaren vanuit het ook betrekken van de zgn. randzones bij het weidevogelbeheer.

De door ons te beschermen oppervlakte bedroeg 650 hectare in 2019 en 584 hectare in 2018. In 2017 was dit 516 hectare.

WEERSINVLOEDEN EN AGRARISCHE WERKZAAMHEDEN

Net als vorig jaar was het aan het begin van het broedseizoen erg droog en dat is verre van ideaal voor weidevogels. Alleen de kievit, een vroege broeder, had al eieren gelegd voor de droogte echt uitbrak. Gevolg was wel dat de kuikens na hun geboorte met die droogte te maken kregen en er veel uitval was. Vaak doet de kievit nog een tweede leg, en die verliep beter. Wat dat betreft is de situatie van de kievit minder alarmerend.

De broedpopulatie van de grutto nam vrij fors af. Door de droogte in april zijn ze later hun eieren gaan leggen. De indruk is dat er minder kuikens legsels waren. Dat zijn in ieder geval vooralsnog de conclusies, die we op basis van wat we samen met onze vrijwilligers, hebben kunnen vaststellen op basis van nesten die we hebben gevonden."

Het was een enigszins koude Nederlandse winter. Met een gemiddelde temperatuur van 5,2 °C tegen normaal 6,2 °C was maart vrij warm met gemiddeld 8 C. De maand april was redelijk zacht. De maand maart was nog vrij nat, maar de maand april was zeer droog met een gemiddelde van 25 mm met een normaal gemiddelde van 45 mm.

Er is op ca 90 hectare ruige mest uitgereden, goed voor het bodemleven, de pieren en naderhand de insecten, optimaal foerageren voor pullen en volwassen vogels. Er waren 24 plas-dras gebieden.

De hermelijn en wezel hebben mede voor een omvangrijke predatie gezorgd.

Dit jaar is door boeren met de zonnepanelen in greppels het waterpeil verhoogd, waardoor een gebiedje optimaal werd voor het foerageren van kieviten, grutto's, tureluurs, eenden soorten etc. Het was ook dit jaar effectief; een flink aantal langsnaveligen – zeker honderden (ook doortrekkers) – zijn beter geconditioneerd aan het broedseizoen begonnen.

Door intensivering van de landbouw, maar ook door klimaatverandering, is de grasgroei steeds vroeger op gang gekomen. Voor de gruttokuikens is het essentieel dat de vegetatie nog halfopen is wanneer zij uit het ei kruipen, zodat zij zich jagend door het grasland kunnen begeven. In plaats kan het zo worden dat de vogel een weiland treft vol hoog en dicht gras dat steeds sneller groeit en ook steeds eerder wordt gemaaid. Er waren soms al geluiden dat het gras in het voorjaar snel hoog stond.

GEVONDEN LEGSELS EN UITKOMSTRESULTATEN

Onderstaand zijn de aantallen vermeld van zowel het legselbeheer als ook van het zwaar beheer in de gehele Eemnesser polder in 2019 (voor zover afspraken met de betreffende boeren). En een historisch overzicht van het legselbeheer

Conclusies als volgt:

- De **kievit** had een redelijk goed jaar met in totaal 265 nesten en territoria. De **kievit** is een vroege broeder; dit jaar begonnen ze enigszins laat, mede door het de natte periode begin maart. De piek van de eileg valt normaal in de eerste helft van april. Het eerste kievitsnest werd gevonden op 20 maart 2019, met maar liefst 17 nesten op 1 dag. De kievit begint na verlies van een nest, vrij snel aan een vervolg-nest. Deels broedt de kievit ook op maisland en dus deels minder afhankelijk van plas-dras.
- De **grutto** was dit jaar duidelijk minder qua nesten. Als hoofdoorzak geldt de droogte in de periode half maart/april waardoor het broeden werd uitgesteld c.q. afgesteld. Naar verluidt vertrokken vanwege de droogte een aantal grutto's ook reeds daarom vroeg naar het Zuiden. Anderzijds deed de grutto het wel goed binnen de plas-dras gebieden. De **grutto** start begin april: het eerste gruttonest werd gevonden op 30 maart 2019.
- Ook de **tureluur** was in aantal goed vertegenwoordigd binnen het plas-dras gebied. Het eerste nest werd gevonden op 16 april. De tureluur begint circa een week later met broeden dan de grutto.
- De **scholekster** was qua broedparen redelijk constant. De **scholekster** begint doorgaans later in het seizoen. Het eerste scholekster nest is redelijk vroeg op 8 april gevonden

Duidelijk is dat er sprake is van een structurele verschuiving van nesten in het reguliere weideland naar de plas-dras gebieden.

In 2016 was het aantal nesten in het reguliere weiland in geheel Eemland per 100 ha 76 en in 2018 was dit 53. Een afname van 30 %. Anderzijds dus een toename van het aantal territoria per 100 ha in het zware beheer in geheel Eemland van 123 in 2016 naar 147 in 2018. Een toename van 19,5 %.

Een aantal boeren heeft Last-Minute-beheer voor later maaien afgesloten, totaal voor ca 30 hectare. Dit regelt de polder-regisseur, op verzoek van en in overleg met de boeren en de vergoeding-gevende instanties CE. Deze flexibiliteit is zeer effectief: er zijn veel zaken die door de afhankelijkheid van het weer, niet maanden van tevoren in een contract op vaste data zijn te prikken!

Overigens zijn de boeren soepel en wordt er ook op eigen initiatief later gemaaid; ze rapporteren dit wel aan de polderregisseurs.

Legsels per soort 2019 - legselbeheer

<u>Soort</u>	<u>Totaal</u>	<u>Bekend</u>	<u>Uit</u>	Pred	<u>Niet uit</u>	<u>% uit</u>	<u>nb.</u>
Bontbekplevier	2	0	0	0	0	0.00	0
Grutto	53	51	36	7	9	82.35	1
Kievit	192	139	107	28	32	76.98	0
Scholekster	32	23	18	5	5	78.26	0
Tureluur	22	21	19	2	2	90.48	0

Aantal nesten per soort

	2019	2018	2017	2016
Kievit	192	161	246	193
Grutto	53	69	106	163
Scholekster	32	24	25	41
Tureluur	22	25	53	97
Totaal	299	279	430	494

Aantal territoria per soort - zwaar beheer

	2019	2018
Kievit	73	94
Grutto	116	116
Scholekster	11	18
Tureluur	70	79
Totaal	270	307

Totaal nesten en territoria

	2019	2018
Kievit	265	255
Grutto	169	185
Scholekster	43	42
Tureluur	92	104
Totaal	569	586

Predatie per jaargroepsniveau:

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Door bunzing	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0
Door hermelijn/wezel	17	7	11	8	13	43	3	2	1	0
Door mens	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Door overige dieren	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Door vogel bijv. kraai of meeuw	68	122	67	54	30	65	24	25	27	1
Door vos	3	1	0	10	0	0	0	0	6	2
Soort niet bekend	5	8	6	6	7	31	0	0	27	39
Totaal	93	139	84	78	50	139	29	27	72	42
Totaal bekend resultaat	692	622	463	560	612	522	301	344	289	234
% predatie	13.4	22.3	18.1	13.9	8.2	26.6	9.6	7.8	24.9	17.9
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%

Duidelijk is dat dit jaar de predatie nog redelijk hoog is (17,9 %), maar wel duidelijk minder dan vorig jaar (24,9 %). Er was toch wel duidelijk aanwezigheid van vossen. Ook soms vastgelegd op camera. De nodige acties ter preventie – waar mogelijk – worden genomen, o.a. via afschot en via het experiment met het plaatsen van vossenraster bij Gertjan de Jong. Het is de bedoeling dat op den duur rond de plas-dras gebieden vossenrasters geplaatst zullen worden. Ook zijn er camera's geplaatst wat regelmatig leidt tot waarnemingen van o.a. vossen.

Minder nesten voor de ooievaars. De gemeente Eemnes is door de Vogelwerkgroep en ook door het Collectief Eemland en Natuurmonumenten aangeschreven om niet meer ooievaarspalen in het gebied te plaatsen. Steeds minder gemeentes geven een vergunning voor het plaatsen van een ooievaarspaal, omdat het zo goed lijkt te gaan met de ooievaars. En ook omdat ze anders de kuikens van de weidevogels opvreten. Vooral als het land gemaaid wordt en de kuikens dan makkelijk te vinden zijn. Dan loopt de ooievaar letterlijk achter de tractor aan om alles te vangen wat ze lusten.

VELDERVARINGEN

Hieronder volgt een aantal waarnemingen/ bijzondere zaken, die we en passant deden en meemaakten. Plas-dras gebieden bieden naast een aantrekkelijke plek voor het broeden en het vliegvlug worden van kuikens ook de mogelijkheid van foerageren van doortrekkers en het opvetten na het broeden.

Dit jaar werden incidenteel velduilen waargenomen. Het heeft – ondanks het hoger aanbod van veldmuizen - niet tot broeden geleid.

Er overwinteren grote aantallen grauwe ganzen, brandganzen en kolganzen in de Eempolders;

ook smienten grazen er in de winter op grote schaal.

Er zijn steeds meer grauwe ganzen die hier blijven broeden. Canadese ganzen – een uitbreidende populatie – trekken helemaal niet.

Er is door Hugo Weenen op het plas-dras gebied bij Cor Wiggerts een grutto gefotografeerd die op 10 mei 2006 is geringd door Frank Majoor in De Maatpolder.

Bij Gerard Baars broedden in zijn tuin tussen de struiken 2 paar bergeenden.

In het algemeen blijven alle soorten ganzen voor de boeren een groter wordend probleem, mede omdat de vergoedingen voor financiële schade ontoereikend zijn en het weer extra administratieve rompslomp geeft. Bovendien werken de boeren niet ‘voor de ganzen’!

Ook de grote aantallen knobbelzwanen veroorzaken veel schade voor de boeren.!

De plas-dras-gebieden zijn door Gert 2 maal gecontroleerd en de vogels zijn geïnventariseerd en gerapporteerd aan CE. De vrijwilligers die zo’n gebiedje in hun gebied hadden, telden ook “op afstand” en rapporteerden dat aan Gert of rechtstreeks aan CE. Als gevolg van de droogte waren juist de plas-dras gebieden een geweldige plek om te foerageren.

Er broedden duidelijk minder boerenzwaluwen bij verschillende boerderijen en onder de bruggen over de weteringen en sloten. Er waren ook minder huiszwaluwen. De reden voor de mindere aanwezigheid zijn thans nog niet bekend. Toch waren er bij 2 boeren in de Maatpolder een grote kolonie huiszwaluwen; 1 van 45 huiszwaluwen en 1 van 48 huiszwaluwen.

Er is weer een aantal nesten van Kievit in ‘mandjes’ gezet; dit maakt het verplaatsen bij het ploegen e.d. veel gemakkelijker. In het algemeen zijn deze legsels uitgekomen, met uitzondering van de maislanden bij de eerste ronde (voor het inzaaien). Met name meeuwen zorgen dan voor de predatie.

DANKWOORD

Dit jaar was ook weer een weidevogelbeschermingsjaar met onverwachte aspecten, zoals het bijzondere weer van langdurige droogte in het voorjaar en de bestaande predatie door met name vos, zwarte kraai en bunzing. Het was toch een goed jaar voor de vogels, met name door de aanwezigheid van de plas-drassen. We hebben in goede harmonie met elkaar en met de boeren/ grondbezitters samengewerkt. De deelnamebereidheid van de boeren in de Eempolders is groot te noemen. Het aantal deelnemers bedraagt dit jaar 86 (Westelijk en Oostelijk Eemland in totaal). Voor ons gebied zijn het 33 boeren/grondbezitters

Landschap Erfgoed Utrecht leverde ons weer een aantal zaken in de sfeer van hulpmiddelen. De samenwerking met de loonwerkers was in het algemeen uitstekend.

TOT BESLUIT

Nog steeds geldt: ‘de opbrengst’ kunnen we niet precies bepalen, maar we denken dat ons werken beslist zeer nuttig is. En bovendien is het fantastisch leuk en heel boeiend! We vertrouwen erop, dat we ook het komende seizoen weer op de boeren en de vrijwilligers kunnen rekenen!

De evaluatieavond is op woensdag, 13 november 2019.

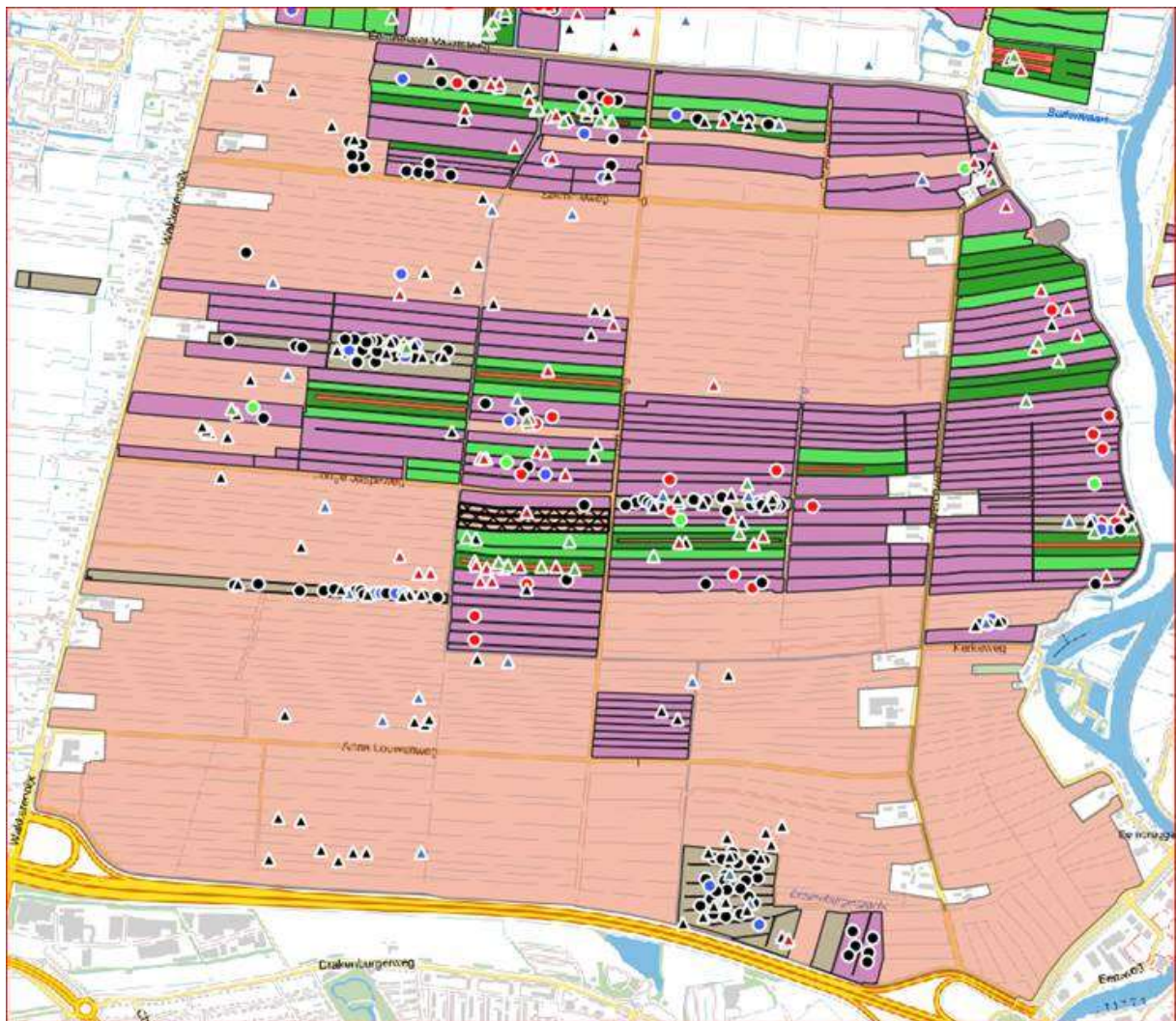
Gert Bieshaar,

Ger-Jan Van Loenen,

Geel is de polder Eemnes Noord (741,6 ha)

Cirkels zijn de nesten, driehoekjes de territoria

Roze is de polder Eemnes -Zuid (899,3 ha)

Aan nesten totaal in Eemland hadden we:

☒	Nesten 2019 [936]
☒	● Kievit [646]
☒	● Grutto [129]
☒	● Tureluur [60]
☒	● Scholekster [92]

Splitsen we dit op voor Eemnes:

☒	Eemnes-Noord nesten [132]
☒	● Kievit [74]
☒	● Grutto [33]
☒	● Tureluur [17]
☒	● Scholekster [8]

☒	Eemnes-Zuid nesten [167]
☒	● Kievit [118]
☒	● Grutto [20]
☒	● Tureluur [5]
☒	● Scholekster [24]

Aan territoria totaal in Eemland hadden we:

☐	Territoria totaal 2019 [566]
☒	▲ Kievit [137]
☒	▲ Grutto [236]
☒	▲ Tureluur [150]
☒	▲ Scholekster [18]

Kijken we alleen naar de Eemnesser polder:

☒	Eemnes-Noord territoria [194]
☒	▲ Kievit [53]
☒	▲ Grutto [76]
☒	▲ Tureluur [54]
☒	▲ Scholekster [8]

☒	Eemnes-Zuid territoria [79]
☒	▲ Kievit [20]
☒	▲ Grutto [40]
☒	▲ Tureluur [16]
☒	▲ Scholekster [3]

NB: territoria zijn alleen op zwaar beheer